

**WSKAZÓWKI DO ĆWICZEŃ
DLA STUDENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKO-
DENTYSTYCZNEGO
Zakład Anatomii CB WUM w Warszawie**

B.Ciszek

Wymienione poniżej miana anatomiczne wskazują struktury anatomiczne, które należy umieć rozpoznać i omówić. Obowiązujące są miana łacińskie.

SYSTEMA NERVOSUM CENTRALE I

SYSTEMA NERVOSUM   NERVOUS SYSTEM

1/SYSTEMA NERVOSUM CENTRALE   1/CENTRAL NERVOUS SYSTEM

CNS

Encephalon	Brain
Medulla spinalis	Spinal cord

2/SYSTEMA NRVOSUM PERIPHERICUM   2/PERIPHERIAL NERVOUS SYSTEM

Nervi craniales	Cranial nerves
Nervi spinales	Spinal nerves
Truncus symphaticus	Sympathetic trunk
Nervi plexus et ganglia autonomica	Autonomic nerves, plexus et ganglia

SYSTEMA NERVOSUM SOMATICUM - SOMATIC NERVOUS SYSTEM -
odpowiada głównie za czynności świadome i podległe woli

SYSTEMA NERVOSUM AUTONOMICUM - AUTONOMIC NERVOUS SYSTEMS -
odpowiada głównie za czynności narządów nie podległe woli

1/UKŁAD PRZYWSPÓŁCZULNY (*PARASYMPATHICUS*) - gromadzenie energii:

- pobudzenie czynności wydzielniczej i motorycznej układu pokarmowego
- zwiększenie trzewnego przepływu krwi
- zmniejszenie mięśniowego przepływu krwi
- obniżenie częstości rytmu serca
- obniżenie ciśnienia krwi

2/UKŁAD WSPÓŁCZULNY (*SYMPATHICUS*) zużycie zgromadzonej energii w czasie ataku, obrony ucieczki.

- zahamowanie czynności wydzielniczej i motorycznej układu pokarmowego
- ograniczenie trzewnego przepływu krwi
- zwiększenie mięśniowego przepływu krwi (w wybranych sytuacjach)
- zwiększenie częstości rytmu serca
- podwyższenie ciśnienia krwi
- w stanie wstrząsu centralizacja krążenia (nerki, mózg, serce).

OUN	CNS
Substantia grisea	Grey matter
- nucleus	nucleus
- columna	column (in spinal cord)
- stratum(palium)	layer (cortex cerebri)
Substantia alba	White matter
- tractus et fasciculi	Tracts & fascicles
Ependyma	lining of the ventricles

PERIPHERIAL NERVOUS SYSTEM

Ganglion – zgrupowanie ciał komórek nerwowych poza OUN

Nervus - nerve – wiązka włókien nerwowych (aksony i/lub dendryty)

Plexus – miejsce wymiany włókien nerwowych pomiędzy nerwami

ŁUK ODRUCHOWY

1/ Receptor (ból, dotyk, ucisk, wibracja, zapach, światło, dźwięk itd,...)

2/ Ramię dośrodkowe(aferentne)

3/ Synapsa

4/ Ramię odśrodkowe(eferentne)

5/ Efektor (mięsień szkieletowy, gładki, gruczoł itd)

Łuk monosynaptyczny – dwa neurony np. odruch kolanowy

Łuk wielosynaptyczny

OUN – rozwój I podział

1/ Lamina neuralis Neural plate

2/ Sulcus neuralis Neural groove ,

3/ Plica et crista neuralis neural fold & neural crest

3/ Tubus neuralis Neural tube

lamina alaris alar plate – ośrodki czuciowe

sulcus limitans

substantia grisea intermedia - intermediate gray matter – ośrodki autonomiczne

lamina basalis basal plate – ośrodki ruchowe.

4/ Pierwotne pęcherzyki mózgowia Primary cerebral vesicles

1- Prosencephalon - Forebrain

2- Mesencephalon - Midbrain

3- Rhombencephalon - Hindbrain

5/ Wtórne pęcherzyki mózgowia Secondary cerebral vesicles

1a - Telencephalon -Endbrain

1b - Diencephalon

3a - Metencephalon

3b - Myelencephalon

Podział OUN po zakończeniu życia płodowego

Telencephalon - Cerebrum ,

Diencephalon - Diencephalon

Mesencephalon - Mesencephalon

Metencephalon - Pons & Cerebellum

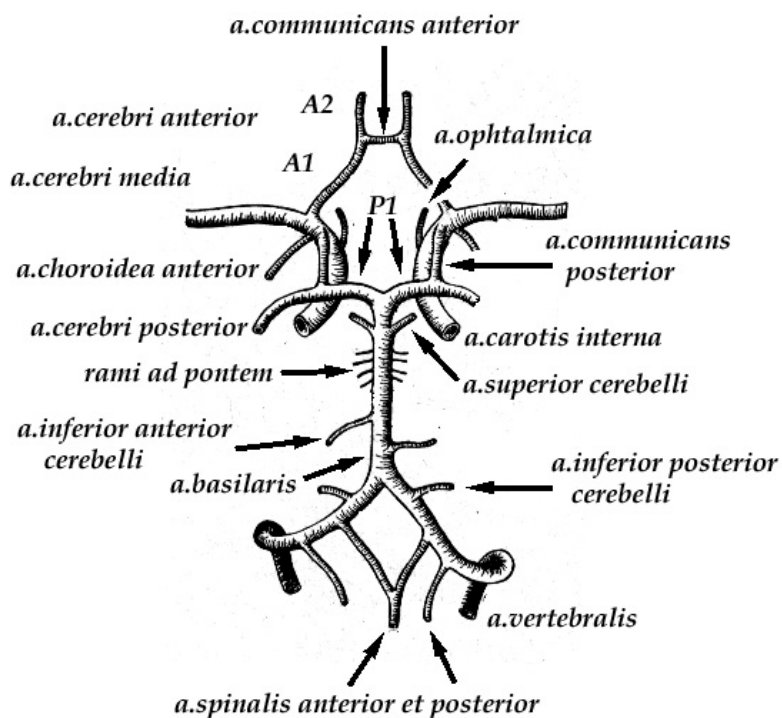
Myelencephalon - Medulla oblongata

Tubus neuralis - Medulla spinalis

OUNS = ENCEPHALON + MEDULLA SPINALIS

ENCEPHALON = CEREBRUM + TRUNCUS CEREBRI + CEREBELLUM

	Podział anatomiczny(embriologiczny)	Podział kliniczny
MÓZG	TELENCEPHALON	TELENCEPHALON + DIENCEPHALON
PIEŃ MÓZGU	DIENCEPHALON MESENCEPHALON METENCEPHALON MYELENCEPHALON	MESENCEPHALON METENCEPHALON MYELENCEPHALON

MEDULLA SPINALIS

SPINAL CORD

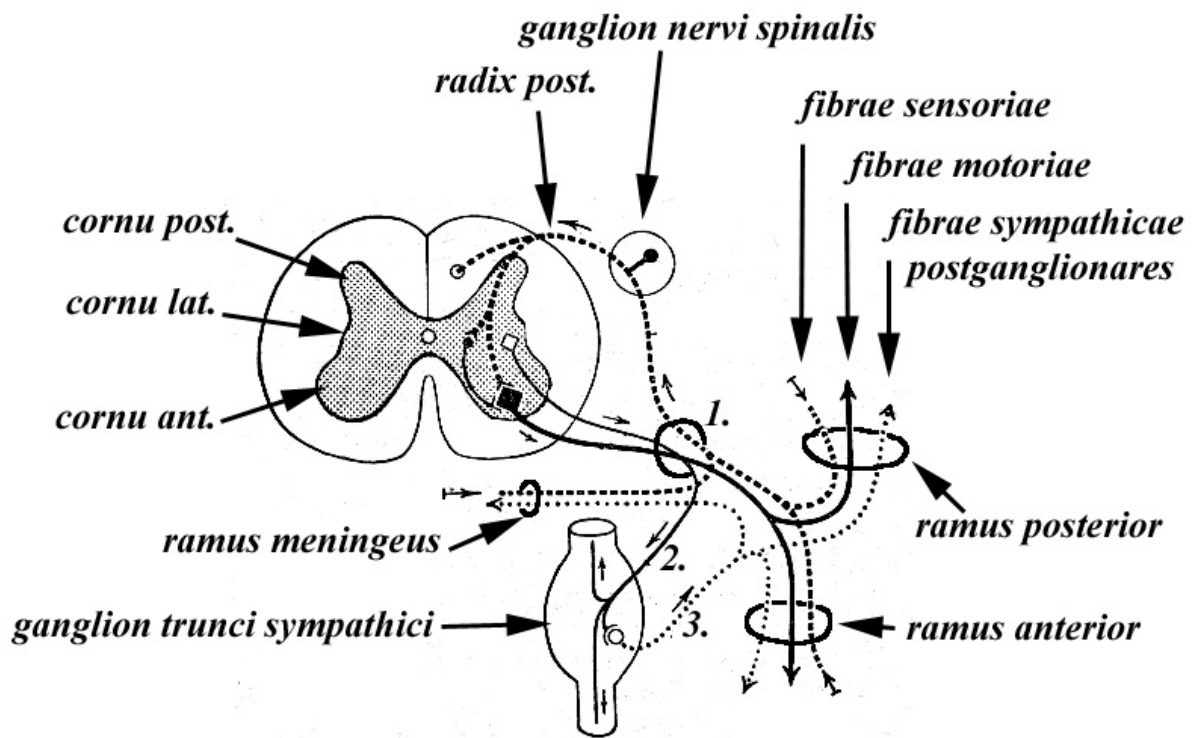
Intumescentia cervicalis	Cervical enlargement
Intumescentia lumbosacralis	Lumbosacral enlargement
Conus medullaris	Conus medullaris
Cauda equina	Horse tail
Filum terminale	Filum terminale
Canalis centralis	Central canal
Ventriculus terminalis	Terminal ventricle
Fissura mediana ant.	Anterior median fissure
Sulcus medianus post.	Post. median groove
Septum medianum post.	Post. median septum
Sulcus anterolateralis	Anterolateral groove
	Ventral root entry zone
Sulcus posterolateralis	Posterolateral groove
	Dorsal root entry zone
Sulcus intermedius post.	Post. intermediate groove
Funiculi medullae spinalis	White columns
Funiculus ant.	Ant. white column
Funiculus lat.	Lat. white column
Funiculus post.	Post. white column
Fasciculus gracilis	Fasciculus gracilis
Fasciculus cuneatus	Fasciculus cuneatus
Segmenta medullae spinalis	Segments of the spinal cord
Cervicalia (8)	Cervical
Thoracica (12)	Thoracic
Lumbalia (5)	Lumbal
Sacralia (5)	Sacral
Coccygea (3)	Coccygeal

Columnae griseae	Grey columns
Columna ant.	Ant. column
Cornu ant.	Ant. horn
Columna post.	Post. column
Cornu post.	Post. horn
Columna lat.	Lat. column
Cornu lat.	Lat. horn

NERVUS SPINALIS

SPINAL NERVE

Fila radicularia	
Radix anterior	Anterior root
Radix posterior	Posterior root
Ganglion spinale	Spinal ganglion
Truncus nervi spinalis	Trunk of the spinal nerve
Ramus anterior	Anterior branch
Ramus posterior	Posterior branch
Ramus meningeus	Meningeal branch
Ramus communicans albus	White communicating branch
Ramus communicans griseus	Grey communicating branch

1. *truncus nervi spinalis*

2. *ramus communicans albus - fibrae praeganglionares*

3. *ramus communicans griseus - fibrae postganglionares*